

Nagy Szent Bazil

A zsoltárok imádkozása

A zsoltár kinek-kinek megnyugtatja a lelkét, békét teremt, a bűnös gondolatok háborgó hullámaint pedig lecsillapítja. Visszafogja a lélek haragos indulatait, s mérsékli azok féltelenségét. A zsoltár egybegyűjti a barátokat, egységre vezeti a szembenállókat, és kibékíti egymással az ellenségeskedőket. Hiszen ki is tarthatná még ellenségének azt, akivel együtt emelte föl Istenhez a hangját? Így hát a zsoltározás a legnagyobb jót, a szeretetet közvetíti az egység kötelékeként mindazoknak, akiket közös éneklésben egyesít: hiszen egész népsokaságot egyetlen énekkar harmonikus összhangjába kapcsol össze. A zsoltár elűzi a gonosz lelkeket, s az angyalok segítségét biztosítja. Fegyverül szolgál az éjszakai félelmekkel szemben, s nyugalmat ad a napközben végzett fáradozásokra. Biztos védelmet jelent a gyermekeknek, ékeséget a felserdülőeknek, biztató vizsgálatást az öregeknek, és a leginkább illő ékszert az asszonyoknak. A pusztaságot lakott helyé teszi, s kijózanítja a köztereken járókat. Biztos képzést nyújt a (lelki életet) kezdőknek, fejlődést biztosít a haladóknak, s támaszt a tökéletességre jutottaknak. Ez az Egyház hangja: emeli az ünnepek fényét, de kialakítja az Istennek tetsző szomorúságot (2K 7,9) is. A zsoltár ugyanis még a kőszívekből is könnyet fakaszt. A zsoltár az angyalok szerzeménye: ez a mennyei életmód kialakítója és a szellemi illatszer. Micsoda bölcs gondolata ez a tanítómesternek, hogy ezzel a módszerével egyszerre énekelhetünk és megtanulhatjuk azt, ami hasznunkra válik! S ráadásul úgy, hogy közben még lelkünk mélyébe is jobban belevésődnek azok a tanok, amelyekre oly nagy szükségünk van! Hiszen az erőltetett tanítás nem szokott megmaradni, az viszont, amit kellemesen és élvezettel fogad a lelkünk, maradandóbb módon gyökeret ver bennünk. Mi mindent meg lehetne tanulni a zsoltárokból! A bátorság nagyszerűségét, az igazságosság pontosságát, a tiszteletreméltó mértékletességet, a tökéletes bölcsesség megkülönböztetését; aztán a megtérés módját és a türelem mértékét. Vagyis mindazt, amit csak a jóról el lehet mondani. Megtalálható bennük a tökéletes teológia, Krisztus test szerinti eljövételének a megjövendölése, az ítélet fenyegető hangja, a föltámasztás reménye, a büntetéstől való félelem, a megdicsőülés ígéretei, a titkok feltárásai. Mindez megvan a Zsoltárok könyvében mint valami nagy és közös kincstárban.

S noha a próféta sokféle hangszert használhatott volna erre a célra, de mégis színteremtésért alkalmazta a psalterion nevű húros hangszert, hogy ezáltal is a Szentlélektől felülről beléje juttatott kegyelemről tanúskodhassék. Hiszen az összes hangszer közül csakis ez kapja fölülről azt a hangot, amittől megszólal. A citerában és a lírában tudniillik alulról ütik meg az érchúrt. Ez a psalterion (hárfa) viszont fölülről kapja az indíttatást ezekre a harmonikus ütemekre: azért, hogy a kellemes hangzást élvezve mi is igyekezzünk a fent levő dolgokat keresni.